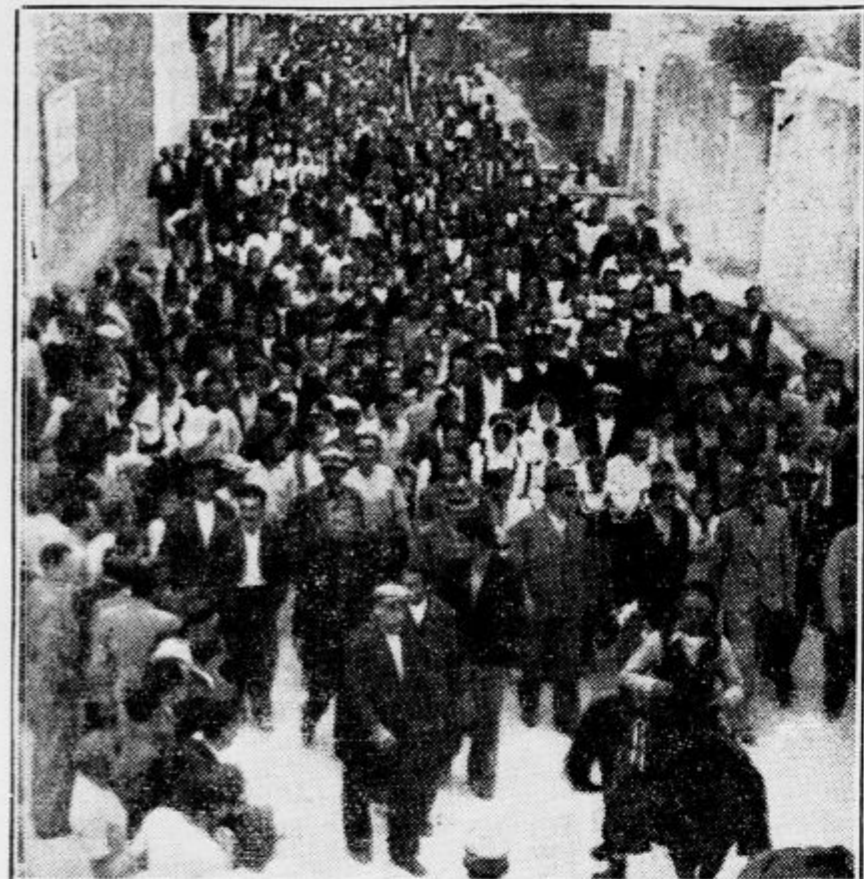

Naši kraji in ljudje

Predsednik JNS Peter Živković v Dalmaciji

Kakor smo že poročali, se je pred tednom mudil v Dalmaciji predsednik JNS Peter Živković. Obiskal je vse večje kraje v severnih dalmatinskih srezih, imel povsod sestanke s pristaši JNS in priredil tudi več javnih shodov. Spremljali so ga strankin podpredsednik Jovan Banjanin, senator dr. Grga Andjelković in narodni poslanec inž. Paštrović — Veliki javni shod JNS je bil ob tej priložnosti tudi v Benkovcu — Naša slika kaže prizor, ko gredo pristaši JNS na zborovališče v velikem spremljevalstvu voditelja JNS na čelu

nami. Naši orožniki so jim tudi omogočili, da so si skuhali snoči toplo večerjo in dali za zajtrk prav tako izdatno menajo. Naši orožniki, sami družinski očete pa tudi njihovi samski tovariši, so zbrali med seboj še nekaj drobiža in so jim kupili kruha.

Dopoldne bi morala družina spet na pot do Laškega. Ker ni za Savo nobene poti, bi morali popotniki najprej v klanec do Vač in nato še naprej po dolgi poti do domovinske občine v Laško. Cigani so stopili v posvet, ter so prešli vse svoje denarice. Največ je odročila gospa Fulova, ki hrani nekaj kovačev v starinski denarnici. Pred tednom je napravila dobro kupčijo. Prodala je polovico svojega živalskega vrta, luščano opico-samico, ki je bila tudi dresirana in še najbolj porabna za zbiranje milodarov.

Pa zadeva o tej opici je storila zase. Opica je bila zadnje čase v veliko pohujšanje potujoči družbi. Vedno si je želela ženina. In gospa Fulova, ki skrbi za moralo v popotnem taboru, se je odločila, da napravi temu konec. Komaj so bili onkraj klanec na Vranskem, se je ustavil pred potujočo družino krasen avto. Petični avtomobilisti so povprašali za ceno male opice in kupčija je bila sklenjena. Gospa Fulova je dobila za žival 7 stotakov. S tem denarjem so živeli vse te dni, nekaj novcev so celo shranili za železno rezervo. Zdaj je presodil ciganski posvet, da ne bodo več držali dolge poti do Laškega. Odločili so se za prevoz z vlakom. Najstarejši sin — litjska dekleta so brž uganila, da je fant lepotec kakor kak filmski odličnik — je stopil na postajo poizvedovat zaradi prevoza celotnega tabora. Tam so jim zagotovili, da jih bodo za 150 dinarjev prepeljali do Laškega z vsem imetjem: ducat popotnikov, voz, psa in opico Nano. S popoldanskim vlakom je odrinil ves transport v domovno občino.

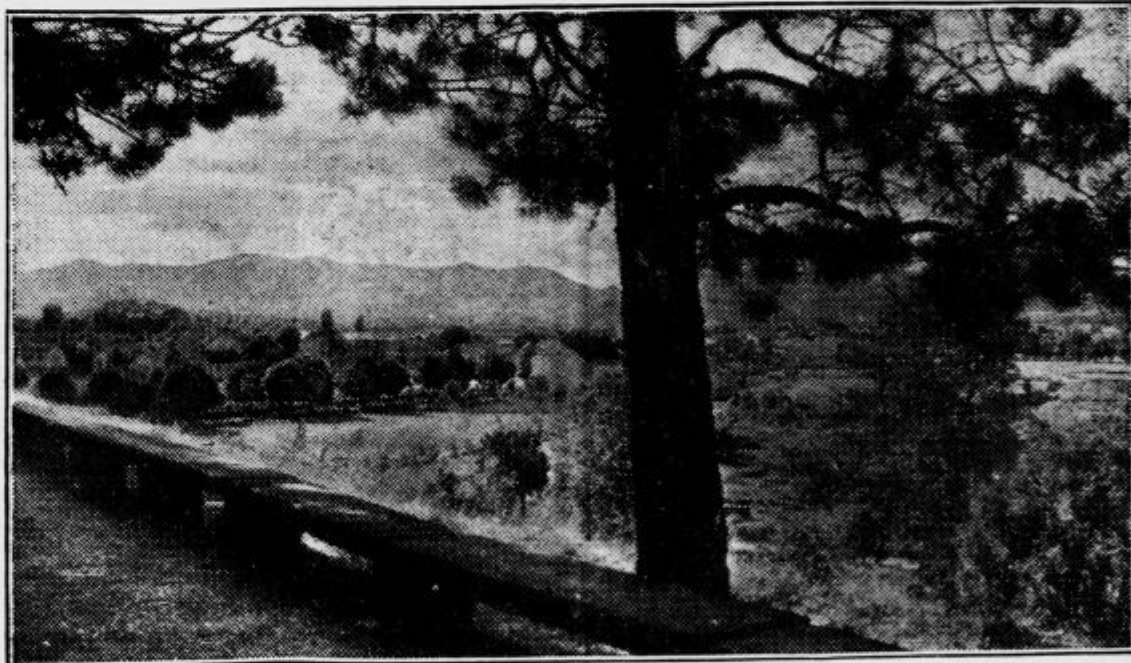
Licitacija brez ponudb

Maribor, 12. septembra. V tehničnem uradu sreskega načelnstva za Maribor levi breg bi se morala danes ob 11. dopoldne vršiti I. javna pisarna ponudbenja licitacija za gradnjo sodobnega cestnišča iz malih kock, na državni cesti Maribor—Pescnica, in sicer od km 138.040 do 141.763. Licitacija pa se ni vršila, ker ni noben podjetnik stavil svoje ponudbe. Proračun za omenjeno gradnjo znaša din 4.538.243.40. V najavljenem času so bili sicer na sreskem načelnstvu 4 gradbeniki, ki pa so se le informirali glede pogojev

Osvobođenje Nikšića pred 60. leti

Črnogorski borci so se pred Nikšićem prvič izkazali kot oblegovalci in zmagali, noseč na rokah topove

Nikšić, 12. septembra. Pred 60. leti so črnogorski bojovniki z dolgotrajnim obleganjem dosegli prvo pomembno zmago. Turke so pognali iz mesta Nikšića, ki je bilo zgrajeno že v turških časih in močno utrjeno. Obleganje tega mesta je bilo sploh prvo večje obleganje, izvedeno od črnogorcev, ki so bili navajeni na borbe iz zasede in na nagle naskoke, pri katerih so se odlikovali z največjim junaštvom. Na ta način vojskovanja navajene hrabre borce je bilo težko držati na enem mestu skrajno dva meseca. Poveljnik črnogorcev pri obleganju Nikšića je bil vojvoda Peter Vukotić. Njegovi pomočniki so bili Lazar Sistić, Miloš ve-

bica, Bogdan Zemanović in Pejo Paštrović, sami legendarni črnogorski junaki. V taborišče je prihajal tudi kralj Nikša, ki je odločal vse predloge za napad, ker ni hotel žrtvovati svojih ljudi. Čakal je, da bo tadi kralj napovedala Turkom vojno in da tako turška vojska ne bo imela toliko sil na razpolago za obrambo Nikšića.

Dobro utrjeni Nikšić so črnogorci oblekli brez pravzaprave upe na zmago. Bili so namreč brez topov. Topovi so bili takrat na poti iz Rusije in črnogorci so jih morali prenesti iz Budve skozi neprenehno strmino do Nikšića. Z nečloveškim naporom so to tudi storili. Iz Budve do Virpazarja so topove nosili, potem so jih s čolni vozili do Rijeke Crnojevića, od tam pa so jih spet nosili na rokah vse dolgo stransko pot. Glavno taborišče črnogorske vojske je med obleganjem obiskalo več zanimivih tujcev. Vojvoda je zapustil zanimive beležke o obleganju Nikšića. Iz njegovih zapisov je razvidno, da sta bila v taborišču črnogorske vojske dva ugledna angleška novinarja, med njimi tudi Arthur Ewans, ki se živi in spada v vrsto najslavnejših arheologov. V svoji knjigi »Ilirska pisma« se slavniti učenjak, nekdanji novinar spominja črnogorskega obleganja Nikšića. Dalje so bile v črnogorskem taborišču tudi atašeji tujih držav. Italijanski je bil črnogorcem naklonjen in dal jim je mnogo koristnih nasvetov, avstrijski vojaški ataše pa je bil polkovnik baron Temel, ki je imel stotnika Sauerwalda za adjutanta. Polkovnik Temel je bil po rodu Slovenec, pravi vojvoda Vuko-

En sam dinar

Vam lahko včasih reši vse imetje

— Če porabite ob pravem času en dinar več, da si ohranite nekaj tako dragocenega kot je Vaše perilo. Ne varčujte pri milu, ker samo izdatno in blago milo temeljito odpravi nesnago in varuje Vaše dragoceno perilo.

**SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVNO
MILO**

pere bleščeče belo

del. V omenjeni proračunski vsoti tvori namreč največjo postavko in sicer okoli 3 1/2 milijona dinarjev nabava malih, granitnih kock. Ker pa delavci v naših kamnolomih stakajo, se gradbeniki ne morejo vezati na nabavo, ker se do danes ne ve, kako in kdaj bo stavka končana. Drugo okolnost glede neuspeha današnje licitacije pa je iskati tudi v težkih, naravnost nemogočih pogojih. Ponudnik mora namreč položiti četrt milijona dinarjev kavicje, na plačilo pa mora čakati dve leti. Razen tega pa je praksa dokazala, da merodajni činitelji v Beogradu čestokrat iz nam nerazumljivih razlogov ne potrdijo licitacije.

Vse te okolnosti so dovedle tako daleč, da si vsak gradbenik popreje temeljito premisli, predno se angažira za državna dela. Prav značilno se to kaže pri gradnji mariborske carinarnice. Do danes licitacija še ni potrjena in to kljub temu, da so bile številne intervencije. Zdi se, da mariborski glavna carinarnica letos sploh ne bo zgrajena. Ista usoda čaka najbrže tudi preureditev državne ceste Maribor—Pescnica.

vorno izpričujejo, da nekatere nelepe tradicije med našim ljudstvom še zmerom niso izumrle.

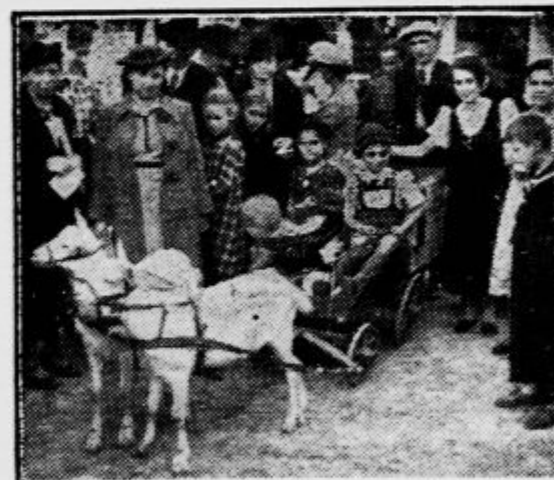
Pri Klančarjevih imajo mlado, čedno dekle, za katerim se radi ozirajo fantje iz soseske. Redki so nedeljski večeri, ko je malo več prešernosti v mladini, da ne bi prišlo po nekaj vasovalcev pod njeno okno. Domača sinova, 30letni France in 28letni Lojze, sta imela že v mnogih nočeh čez glavo opravka, da sta podila sitneže in rogovileže od hiše. Snoči sta legla na kozolec zraven doma in budno stražila. Okrog 11. ponoči so se v resnici začeli koraki in glasovi okrog vogalov. Zlezla sta s kozolca, a nevlabljeni gostje so se tokrat pripravili za odločen spoprijem. Zbralo se je očitno celo krldelo preganjanj zaljublencev, da obračunajo z bratoma. Se preden sta se France in Lojze do dobra zavedala, s kom imata opravka, so podivjani vasovalci s koli in noži planili nanju in ju z nekaj zamahi pobili na tla.

Pri spopadu je mlajši Lojze razen udarcev s pestjo in s koli dobil niti manj ko 7 zbodilajev z noži, 4 v hrbet, 3 v prsa. A še mnogo hušje usode je bil deležen France, ki mu je eden izmed podivjancev zadal en sam sunek z nožem, a ta je bil tako hud, da mu je prerezal ves trebuh in mu je drobce privrelo na dan. Brž so se ljudje podvzivali v Borovnico, da zdramijo koga na pošti in telefonirajo v Ljubljano po reševalce. Reševalni avto je v rekordnem času prispel iz mesta in oba ranjena okrog polnoči prepeljal v bolnišnico. Zdravniki so jima posvetili vso najskrbnejšo pozornost, a pri Francetu je ostalo vse prizadevanje zaman. Dopoldne je podlegel poškodbam.

Zalostna zgodba naj bi bila vsem tistim vročkrvnim našim vseh ki menijo, da je treba za vsak računec takoj seči po nožu, v resno svarilo in opomin.

Kozla za reklamo

Ljubljana, 12. septembra. Lepa nedeja je privabila na večerjem rekordno število posetnikov. Sonce je bilo tako toplo, kakor sredi poletja. Sejski »antisti« vseh brns so prišli na svoj način, pred varietejem se je kar trlo gledalcev, pozornost sta zbužala kozla, vprazena pred mali aspravljičev prav kakor konja. Ni-

sta bila sicer člena kake potujoče družbe, temveč sta služila le za reklamo našim rejcem malih živali. Mala Marička in Saša, ki sta se vozila s to kozlovsko pripravo, sta vabila h nakupu srečk za loterijo, ki jo prireja Zveza rejcev malih živali za socialno pomoč svojih družtev. Kozla sta se obnašala prav dostojno in poslušno ter nista pokazala nobene tistih slabih lastnosti, kakršne so jih včasih doživeli po šolskih berilih.

KDAJ SE VRNE

Gostilničar je stal s sinom pri oknu, ko je zagledal, da prihaja sodni izvršitelj proti hiši.

»Jurček, ko pride tale človek v hišo, mu reci, da sem se odpeljal v Ljubljano.« Po teh besedah se je skril v omaro.

Sodni izvršitelj je res prišel in vprašal Jurčka, kje je oče.

»Oče je šel v Ljubljano.«

»Tako? Kdaj se pa vrne?«

Jurček je stopil k omari, odprl vrata in vprašal:

»Oče, kdaj se pa vrne?«

IZDAJSTVO

Hišni gospodar pride po najemnino. Nadebudni sinko mu pravi:

— Mamice ni doma. Prišči morate v soboto zjutraj.

— Zakaj pa tvoja mamica noče plačati najemnine prej? — ga vpraša hišni gospodar.

— Ker se mislimo v ponedeljek preseliti, — odgovori dečka.

Ciganska družina potuje...

Kdaj se bo v naših krajih končalo cigansko nomadstvo?

Litija, 8. septembra

Megleno jutro je bilo davi, po dolini je bilo hladno. Tam za Savo ob občinski hiši je čepela ciganska družina. Prihajali so radevedni ljudje in zrti v popotno družino, ki je samevala ob Savi pod varstvom orožnikov.

Ob skupini premraženih teles se je mugal statit pes, še najbolj podoben bernardincu, pa seveda s primesjo najrazličnejših drugih pasem. V mali kletki ob ognju pa je trepetala mala onica, poleg četr, zaprtih v zaprašen skatli, menda edini pridobitnik potujoče družine. Korak za skupino ciganov je stal obložen mal voz na štirih kolesih. To je edino vozilo, in v njem so prevajali popotni fulvi, kakor se rodilna piše, svojo skromno bogatijo. Ležal je na vozičku poslednji izmed številne družine, štiri tedne star fantiček. Zavit je bil le v cajgasto krpo.

Fulovi so bili te dni nekje pod Krimom onstran Ljubljane. Oče je izučen pletarstva pa je tudi priložnostni godbenik. Ko je ostala vsa družina na travniku ob cesti, je dospela orožniška patrulja. Oče je prav tedaj odšel nekam v stran — tako pravijo

»kdaj cigani — da zaslužijo kak dinar in naprosi kruha, sadja in krompirja. Orožniki so zahtevali listine, ki pa jih ima pri sebi oče. V zadnjem času je bilo storjenih na tamkašnjem področju več tatvin in so jih domačini prisodili taboreči ciganski skupini. Ker očeta ni bilo od nikoder, so odredili orožniki, naj se tabor dvigne in se vrne v domovinsko občino. Od ene do druge orožniške stanice so predajali Fulovo popotno družino. Zalosten je bil pogled na skromno karavano z malim vozičkom in vanj vprazeno pesa, okrog vozila pa so korakali kuštravi mali ciganci in skodranji, pa lepo počesani večji fantje in dekleta. Mati, ki je pred 4 tedni povila najmlajša, je stopala bolj sključeno in je tuimata sedla na voziček. Tedaj so se uprli v vozilo se njeni večji otroci, da so razbremenili še postarano vlačno žival, kocatega Tirasa.

Snoči so dospeli popotniki v Litijo. Od dolge poti so bili zlakotni in zdeleni, saj cigani niso vajeni dolge zdržne hoje. Komandir Baumkirchner je pokazal usmiljeno srce in jih je rešil pred nočnim mrazom. Za silo so si postelje cigani v poslopju orožništva in so noč preživeli na toplem med ste-

Prizor z mirosljubnih manevrov

Dosti miroljubnejšo noto nego običajne slike z manevrov kaže ta posnetek zadnjih velikih francoskih manevrov. Vojaki iz Alžira so zbrani okrog svetih ovc svojega polka, ki znajo po vsej priliki dobro ceniti trobentačeve zmožnosti

Skrb za civilne plinske maske

Navodila češkoslovaških oblasti za ravnanje s takšnimi maskami

Češkoslovaške oblasti so izdale uradno navodilo, kako je treba hraniti in skrbeti za civilne plinske maske. Iz teh navodil pomenimo sledeče:

Mask in njihovih sestavnih delov ni potrebno posebej konservirati. Paziti je na to, da se ne pokvarijo s pritiskom in sunki. Sestavnih delov iz kavluka ne smemo obravnavati z glicerinom ali drugimi konservirajočimi pripomočki in tudi kovinski delov ne smemo mazati z maslinimi snovmi. Maske, ki so se obrizgale z blatom, pustimo, da se posuše, potem jih okrajamo. Če se znotraj umažejo, jih očistimo najprej z vlažno, potem obrišemo s suho cunjco. Notranje robove, ki se pogosto onesnažijo zavoljo potu in prahu, je treba očistiti s čisto vodo in milom z mehko krtačo. Stekla, ki varujejo oči, se onesnažijo samo z mehko, vlažno cunjco.

Če maska zamrzne, jo je treba obravnavati posebno previdno. Vsako nasilno manipulacijo je treba opustiti, ker se pokvarijo kavlukovi deli. Zamrznjeno masko je treba spraviti v prostor z normalno temperaturo, da se otaja. Če moramo takšno masko uporabiti takoj, moramo to storiti posebno previdno, da se ne poškoduje. Pod vplivom dihanja se kmalu otaja, ne da bi ji to škodovalo.

Če se maska zmoči, jo je treba posušiti pri normalni temperaturi, pri čemer jo je varovati neposrednih sončnih žarkov.

Zlasti previdno moramo ravnati s filtri. Vsak sunek jih lahko poškoduje in tega pogosto ni mogoče opaziti. Z blatom onesnažene filtre je očistiti z vlažno cunjco in obrišati s suho. Lak, ki se odlučil, moramo obnoviti.

Plinske maske je hraniti v prostorih, kjer niso izpostavljene direktni dnevni svetlobi ali celo sončnim žarkom. Temperatura v teh prostorih ne sme pod 0 stopinj in nad 20 stopinj. Obvarovati jih je tudi vpliva zraka, kisika ozona, vsakovrstnih kemičnih snovi, kakor olj, maščob, petroleja, bencina, bencola itd. Presih zrak jim škoduje, njegova vlažnost ne sme znašati manj nego 30 odstotkov. Mehanično onesnažitev, n. pr. s prahom, je odstraniti. Gumasti deli ne smejo biti izpostavljeni stalnemu pritisku, ker izgube prožnost in obliko. Če se pokaže navzlic temu deformacija, se da ta s previdnim gnetenjem in s tem da maska prosto leži, zopet odpraviti. Masko je najbolje hraniti pod navedenimi pogoji v zadostno veliki, zaprti kartonski škatli, prej jo pa še napolnimo z vložki, n. pr. mehkim papirjem. Filtre hranimo v zrakotesnih posodah z gumastim zaporom.

Kako dolgo naj traja zaročnik?

Čim daljša zaročna doba, tem srečnejši zakon

V Los Angelesu imajo zavod za proučevanje rodinskih problemov in ta zavod je sedaj stopil z daljšo razpravo pred javnost. Razprava je sad njegovega dosedanjega raziskovalnega dela.

Člani zavoda so za 374 zaročnikov ugotovili, kako dolgo sta bila zakonita druga zaročnika, preden sta se vzela, oztroma, kako dolgo sta se že pred zaročnik poznala. Nesrečno poročilo so se spoznali povprečno 20 mesecev pred zaročnik in so bili potem povprečno 7 in pol mesece zaročeni. Pri srečno poročilih so bili ti časi bistveno daljši. Poznali so se 28 mesecev pred zaročnik in zaročeni so bili dalj nego leto dni. 20 odstotkov srečno poročilih se je poznalo celo več nego pet let pred zaročnik. Poroke brez zaročnik so pri nesrečno poročilih osemkrat več nego pri srečno poročilih. Zavod sklepa iz vsega tega, da je daljša čakanja na poroko ugodnejša za srečen zakon. Bodoči zakonci naj se ne zaročijo, ne da bi se poznali vsaj dve leti prej, in po zaročnik naj počakajo do poroke vsaj še leto dni.

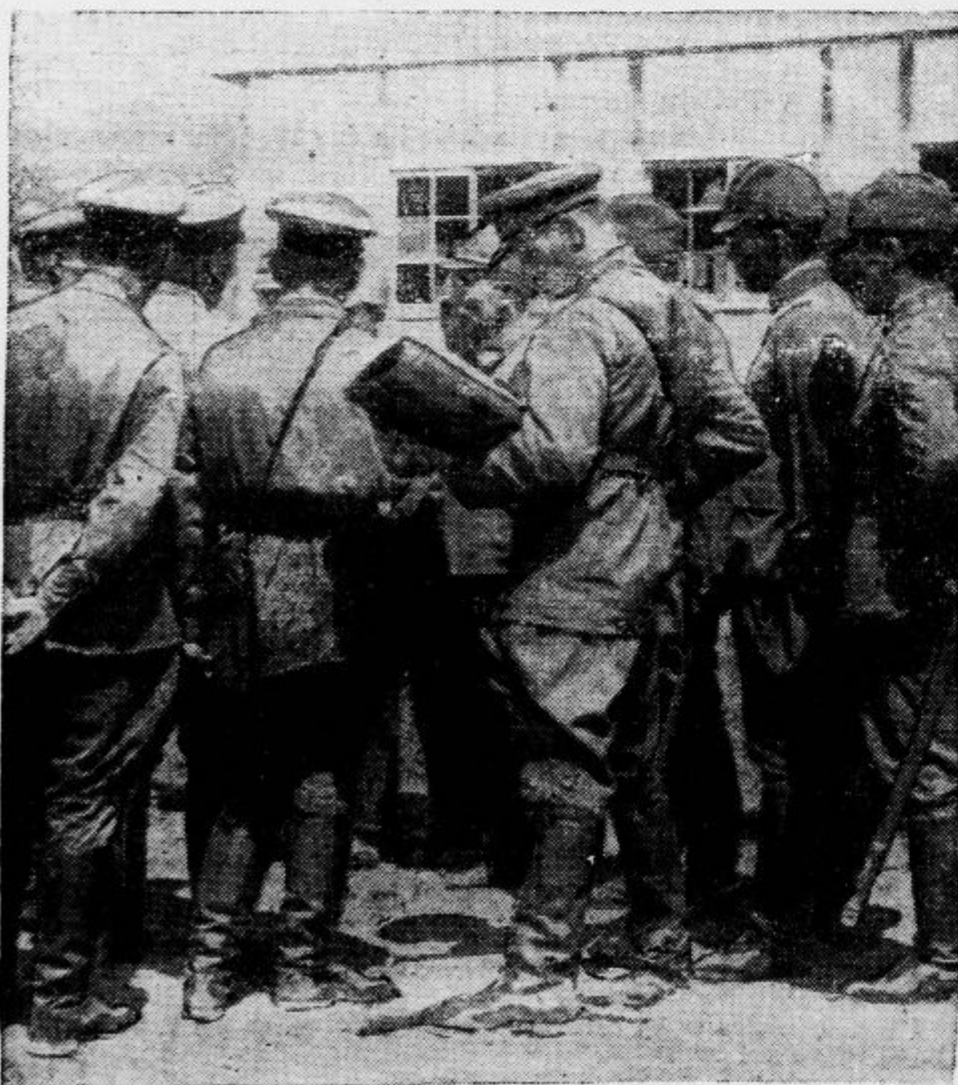
Takšne statistike, ki se omejujejo na nekoliko sto primerov, so seveda zelo dvomljive vrednosti. Vse kaj drugega je, če objavlja Metropolitan Insurance Co., ena največjih zavarovalnih družb na svetu, uspehe svojih statističnih raziskav, ki obsegajo sto tisoče primerov. Ta družba je sedaj ugotovila, da so poroke v dobah, ko gredo posli najboljše, tudi najbolj pogoste in to stvar je mogoče po njenem gradivu zasledovati do l. 1868. To je prav za prav samo ob sebi umevno. Značilnejše je že to, da so bili v prvih desetletjih raziskane dobe presledki med začetkom prosperitetne dobe in porokom številni poroki za eno in dve leti daljši nego dandanes. Iz tega bi bilo sklepati, da so vsaj predniki današnjih Američanov daljše zaročne dobe imeli rajši. Lahko bi pa tudi sklepati, da spoznavamo dandanes hitreje nego naši predniki, kdaj je kakšna doba gospodarske depresije mimo.

„Miss Finska“ —

„miss Evropa“

Na lepotni konkurenci v Kodanju so izbrali novo lepotno kraljico Evrope. Naslov »miss Evrope« je prejela letošnja prvakinja finskih lepotic.

Na nedavnem prizorišču srditih spopadov

pri Oengkačungu se je sestala mešana rusko-japonska vojaška komisija, da določi točno mejo v tem spornem ozemlju

Glasilo bivših blaznežev

V Illinoisu je izšla prva številka časopisa, ki ga izdajajo bivši umobolniki. V uvodnem članku poudarja uredništvo, da je število umobolnih, ki so jih ozdravili moderni načini z velikimi dozami inzulina in metracola, že tako veliko, da jih je mogoče združiti v društvo. Gre za primere, ki so jih nekoč smatrali za neozdravljive, pacienti pa danes normalno živijo in delajo. Na žalost so predsodki zoper bivše umobolne še vedno tako veliki in splošno razširjeni, da je takšno društvo, ki naj bi pobijalo te predsodke, nujno potrebno. Prvi številka tega zanimivega časopisa je izšla ob priliki nekakega zborovanja bivših umobolnih, ki se je vršilo v prostorih blaznice Illinoiskega vseučilišča. Časopis se imenuje »Lost & Found« — Izgubljeni in zopet najdeni.

Stomonjakov

pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Litvinova je padel pri Stalinu v nemilost in je izgubil svoje mesto

Mačke s pokojnino

V Ameriki in na Francoskem cenijo mačke bolj nego pse. V obeh deželah morajo vršiti važne naloge. V Ameriki varujejo n. pr. zavrtke v poštnih uradih pred napadi podgan in miši. V proračunih Združenih držav nahajamo zato postavko, ki jo sprejemajo vedno brez vsake debate: prehrano mačk. Poštno ministrstvo nekažuje podrejenim uradom zneske za prehrano mačk v državni službi. Če dobi takšna mačka mladiče, skrbijo država za njih in pozneje dobe avtomatično svojo državno službo. Še bolj pa se godi mačkam, državnim uslužbenkam, na Francoskem. Tam jih zaposlujejo tudi v pristaniških mestih kot čuvarke pristaniških skladišč. Izsolane so tako rekoč za specialiste lova na podgane. Mačka, ki se je trudila leta v francoski državni službi, uživa v starosti vse prednosti državnih uslužbencev. Dobiva primerno pokojnino, polovico svoje mesečne plače, tako da je v večerju svojega življenja brez skrbi...

Beraška zakonca podedovala pol milijona

74-letni berač Kaprony iz Bratislave in njegova 70-letna žena, ki sta živela v največji bedi, sta prejela te dni poziv, naj bi se oglasila na okrožnem uradu. Ker nista prišla, ju je privedel orožnik in tu se je izkazalo, da sta postala dediča pol milijona češkoslovaških kron. Zapustil jih je Kapronyjev neki njen bivši služboodajalec.

Prvi topovski strel v svetovni vojni

Izstrelil ga je madžarski topniški kaprol Martin Hegedüs, ki bi žrtvam tega strela danes rad stisnil roko

»Oddal sem prvi topovski strel v svetovni vojni, in sicer 31. julija 1914. ob polnoči zjutraj iz Zemuna na beogradske trdnjave. Osebe, ki jih je ta strel ranil, preostim, naj bi stopile z mano v zvezo, ker bi jim ob 24-letnici tega dogodka rad stisnil roko in se z njimi pogovoril.«

Ta oglas je izšel ob koncu julija tega leta v nekaterih naših listih in naročil ga je Martin Hegedüs, ki deluje sedaj kot statistik neke budimpeštanske tvrdke. Bil je študent medicine, ko je Avstro-Ogrska l. 1914. mobilizirala svojo armado proti Srbiji. Bil je med prvimi, ki so prišli na fronto. 28. julija je njegov polk odšel iz Indije v Zemun. Na drugi strani Save je ležal Beograd. V prvih dveh dneh se ni zgodilo nič posebnega. Patruje na srbski

Barvni posnetki iz zraka

Na posnetkih v naravnih barvah ne zakriva sovražnih čet niti gozd in maskiranje je brez pomena

Središče ameriškega zračnega orožja je veliko letališče Wright-Field pri Daytonu v Ohiju. Tu so tudi raziskovalni zavodi ameriške letalske vojske, kjer deluje cel kader priznanih znanstvenikov za izpopolnjevanje tehničnih pripomočkov za vojne letalstva.

Mažer George W. Goddard, vodja fotografiranih oddelkov Wright-Fielda in eden izmed najbolj znanih strokovnjakov v tem področju, je sedaj zaključil raziskave, katerih posledica je bila ta, da so opazovalci ameriških vojni letal dobili nove kamere za snemanje v naravnih barvah. Gre za razmeroma preproste aparate s tremi zalogami, ki se sprožijo istočasno. Ta postopek je že tako izpopolnjen, da traja razvrtje vseh treh negativov in njih združitve v barvni pozitiv komaj 30 do 40 minut. Z umetniškega stališča so tisti po Goddardovem postopku še malo nezadovoljni, posebno rdečo barvo podajajo ne-

naravno in tudi ostale barve kažejo sladkoben vijoličast odtenek. Gre torej za efekt, ki smo ga lahko opazovali pri nekem papirnem odlišanju v naravnih barvah ameriškega izvora na pravkar minuli fotografski razstavi v Ljubljani. Toda za praktične namene je ta nedostatek manjšega pomena. Poskusi so pokazali, da podajajo ti tisk vse podrobnosti, ki so za opazovalce važne, neprimerno bolj nego črno-beli posnetki. Tako je n. pr. mogoče spoznati vojaštvo v bojnih uniformah v gozdovih in tudi običajne metode maskiranja, ki za črno-belo fotografijo zadostujejo, je mogoče z barvnimi posnetki razkrinkati.

Grof Cavadonga

bivši španski prestolonaslednik, ki se je pred nekaj dnevi v avtomobilu v Madridu smrtno ponesrečil

Himna na New York

New York je mesto odkoder prihaja v svet največ melodij in šlagerjev, zato je kar čudno, da se samo še ne more pohvaliti z lastno himno. Da bi pa ta nedostatek odpravili, so razpisali pred kratkim natečaj, pri katerem bo zmagovalcu padlo 2000 dolarjev v žep. Natečaj je imel ogromen uspeh že doslej je žirija prejela več nego tisoč r. kopisov. Žirija sestoji iz dvanajstih moških in imajo težko delo, kajti preigrati si morajo vsa dela, in ne samo po enkrat, temveč po večkrat. Iz vsega ogromnega materiala bodo določili šest skladb, ki jih bodo za preizkušnjo tri mesece predvajali publiku, da se končno določi skladba, ki bo užgala in obveljala kot newyorška himna. Žirija je imela precej lahko delo samo s tistimi skladbami, o katerih je lahko na prvi pogled ali posluš ugotovila, da so navadni plagiat. In teh plagiatov ni malo.

Preiskava o razmerah v ameriških jetnišnicah

Poročali smo, da so v neki kaznilnici v Pensilvaniji aretirali ravnatelja in celo vrsto kaznilniških uslužbencev, ki so na nečloveški način mučili jetnike. Oblasti so uvedle obsežno preiskavo, ki se je razširila tudi na druge jetnišnice. Na sliki vidimo guvernerja Pensilvanije Georgea H. Earlea (v sivi obleki) med pregledom v kaznilnici, kjer je ugotovil, da si je bivša uprava izmislila najrazličnejše mučilne naprave za jetnike

Hiše iz mila in pepela

Angleška gradbena podjetja preizkušajo ta čas novo tvorivo za opeko, ki sestoji iz 95 delov pepela, 4 delov peščenega cementa in 1 dela mila. Primes mila dela novo gradbeno tvorivo baje nepropustno za vodo. Računi kažejo, da bi gradnje iz takšne opeke stale polovico manj nego iz navadne opeke. Dosedanje poskusne zgradbe se obrnajo baje dobro.

Lep dar: Zgodbe brez groze

A NEKDOTA

Sloviti slikar Max Liebermann in isto tako slavni kirurg prof. Sauerbruch sta si bila dobra prijatelja. Nekega dne je prišel Sauerbruch k Liebermannu, da bi šla skupaj na sprehod. Našel ga je sredi dela. Slikar se ni dal zmotiti in je delal dalje, popravljajoč ves čas samo majhen list. Pol ure je šlo tako, potem je Sauerbrucha minilo potrpljenje in je vzkliknil: »Cujte, koliko časa pa vam je treba mazati okrog takšnega lističa? Če bi mi delali tako počasni, kam bi prišli!« — »Seveda imate prav, doktor«, je odvrnil Liebermann, »toda med vašim in našim delom je majhna razlika. Če jo vi kaj polomite, se skrije pod rušo, pri nas — nu, tu obesa ljudi navzlic vsemu na steno.«

VSAK DAN ENA

Ona: »Kaj? Za denar dela ta? Mislim, sem, da se bijeta vsaj zavoljo kakšne ženake« (Stampa)

MALI OGLASI

Službo dobi

Sobarico
iščem, ki zna šivati, Kuku-
ljevič, Vidovec kod Varaž-
dina. 21405-1

Krojaškega

pomočnika
za veliko delo, takoj spre-
jem. Ludvik Roškar, Flor-
janska 22, Ljubljana. 21774-1

Dva krojaška

pomočnika
izvežbana v velikih kosih
sprejme takoj za stalno An-
ton Trgovnik, Vrhnika. 21775-1

Trgovski pomočnik

Zelezninar, vojašine prost,
zadaj uslužben v trgovini z
mekanim blagom, želi pre-
meniti mesto kot železninar
v večjo trgovino z meča-
nim blagom. Cenji, ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Vsestransko verziranje«. 21366-1

Hotelskega

direktorja
zmožnega jezika, išče ho-
tel Milinov, Zagreb. 21750-1

Več kuharic

nastakarice, služkinj in in za-
četnic sprejme posredoval-
nica Ogrine, Aleksandrova
c. 7-II. Za odgovor znan-
ko za 2 din. 21769-1

Kleparškega

pomočnika
sprejme takoj Matija Jan-
kovič, splošno kleparstvo.
Cesta 29. oktobra št. 19. 21765-1

Modistinja

prvo vrstna moč, za prodajo
in izdelavo damskih klob-
čkov, dobi stalno mesto.
Nastop takoj. Naslov v ogl.
odd. Jutra. 21766-1

Pomočnica

zmožna, za damsko kroja-
štvo dobi mesto takoj v
modnem salonu Kocpek v
Mariboru, Stolna ul. 1-I. 21791-1

Šteparico in

prizezovalca
za čevljarstvo eksportna de-
la takoj sprejme Gregorč,
Maribor, Aleksandrova 55. 21790-1

Pleskarskega

pomočnika
sprejme takoj. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 21793-1

Mlajšo moč

ki je vpeljana pri ljubljani-
skih gostilnah, takoj spre-
jem. Potrebno kolo in 300
dinarjev. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 21792-1

Službe išče

Maturant
z nekaj semestri tehniške
išče primernega nameščenja.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Dela si želimo«. 21772-2

Pet trgovskih

pomočnikov
dobro, agilno moč, dobri
prodajalci, manufakturni, 1
železninar, 1 špecerist želi-
jo premeniti službo. Pon-
na ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Manufakturna, železni-
nar«. 21782-2

Fina izurjena

šivilja
gre ceno šivat na dom.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Zadovoljstvo«. 21784-2

Pletilja

z obrtnim listom in last-
nim strojem išče službo.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 21787-2

Vajenci (ke)

Iščem učenca
z štirimi razredi srednje šole.
F. Palovec, dentista na
Kongresnem trgu 14. 21751-44

Zaslugež

Načrte
Nadzorstvo stavb, cenitve
nudi najceneje. Zgledite se
v Detelovi 5-II, levo vsak
dan (Sv. Krištof). 21785-3

Pouk

Strojepisni pouk
(Desetstopenjski sistem.)
Večerni tečaj, oddelki od
6-9. ure zvečer za začet-
nike in izveščance, pouk
tudi po diktatu. Vpisova-
nje dnevno od 6. do 8. ure
zvečer. Največja stroje-
pisnica, najrazličnejši pisalni
stroji. Pričetek pouka dnev-
no. Šolnina zelo nizka. —
Christofor učni zavod, Do-
mbranska cesta 15. Tel. št.
direktorja 48-43. 21287-4

Starši!

V I. tečaju naučim Vase
otroke igranja na harmoniko
od narodnih do modernih
komadov. Prijavit: Warb-
nek, Miklošičeva c. ali pa
Horvat, Poljanska 69. 21605-4

Naročniki »JUTRA«

so varovani
za 10.000 Din.

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih
cenah

CERNE — juvelir,

Ljubljana, Wolfova ul.
Prodaj

Kozlovska vprega

lična, z vozniškim vred na
prodaj. Karunova 10, Ljub-
ljana. 21771-6

Otroški voziček

globok, v zelo dobrem stan-
ju poceni prodaja: Križan,
Z. Šiška, Perkova, hiša
10, ulica nasproti Kreko-
vega gosp. vrta. 21749-6

Kupim

Razno pohištvo
žimnice, odeje, obleke, sli-
ke, stariški porcelan itd.
kupi Marija Golob, Gal-
lusova nabrežje 29, Ljub-
ljana. 21789-7

Auto, moto

BMW motocikel
s priklopo v brezhibnem
stanju in

BMW mali avto

za 3000 na prodaj. Infor-
macije daje DKW zastop-
stvo I. Lović, Tyrševa 35.
21776-10

Kolesa

Žensko kolo
dobro ohranjeno, napredaj.
Trata 6, p. št. Vid nad
Ljubljano. 21745-11

Stroji

Trkalnico
(Schleudermaschine), novo
poceni prodaja: Franc Jerič,
Vinagorica, Trebaje na Do-
lenjskem. 21783-29

Pohištvo

Razno pohištvo
pisalno mizo, fotelje, omar-
e, mize, lestenje itd. pro-
dam. Pred Škofijo št. 15-I.
Ogled 13. t. m. 21747-12

Posest

Večje število parcel
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in pa sta-
novanijskih hiš ter vil, ima
napredaj gradbeno strokov-
no izobražen posredovalec

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Tele-
fon 37-35. Pooblaščen gra-
diti in sodni ceniti za
nasvete brezplačno na raz-
polago. 25-20

Gostilna, trgovina

nova zgradba pri Marbo-
ru 85.000.

Posestva hiše mline

prodaja posredovalnica Ma-
ribor, Aleksandrova 33. 21262-20

Stanovanje

Trisob. stanovanje
komfortno, sončno, ko-
palnica, oddam. Go-
spodnja 6. z razveta Glas-
bene matice. Istosam se
prodaja elegantna moder-
na jedilnica. Vprašati
pri hišniku na dvorišču 21320-21

Dvosobno

stanovanje
oddam za oktober. V hiši
na dvorišču, vse je pod
enim ključem. Staretova 26,
Tirnov. 21753-21

Dvosobno

stanovanje
s kabineto, sončno, s 1.
novembrom poleg garnizi-
jske bolnice, oddam. Naslov
v ogl. odd. Jutra. 21661-21

Stanovanja

Trgovce samec
zelo mlada stranka išče dvo-
sobno, komfortno stanova-
nje z vsemi priključki za
mesec november v bližini
centra. Ponudbe na ogla-
odd. Jutra pod »Trgovce
samec«. 21677-21a

Sobo odda

Lepo sobo
oddam boljše gospo-
du ali dvema dijakoma
z vso oskrbo v bližini
ko-odvom. Končikova 17
prilije. 21701-23

Dva gospoda

in enega sestanovca, di-
jaka sprejem na stanova-
nje. Sobi sta separati in
opremljeni z novim pohi-
štvom. Gorika in mirna vo-
da v kopalnici na razpo-
lago. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 21770-23

Sobo

lepo opremljeno, s pose-
bnim vzhodom, s souparno
kopalnico, se odda enemu
ali dvema gospodoma. Na-
slov v vseh posloval. Ju-
tra. 21748-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom s so-
uporabo kopalnice in z vso
oskrbo oddam boljši stalni
osebi. Streliška ul. 22, pri-
tilje. 21786-23

Tisoče zahval
prejema »MORANA«

Sobno s hrano
ali brez oddam gospodu ali
dijaku. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 21778-23

Sončno sobo

opremljeno, zračno, v cen-
trumu takoj oddam. Nasl.
v vseh posloval. Jutra. 21779-23

Lepo sobo

z elektriko in parketom ta-
koj oddam solidni osebi.
Mestni trg 17-I, vrata 8. 21794-23

Sobe išče

Sobo
opremljeno, sončno v sre-
dini mesta ali v bližini ra-
dinje, iščem. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »77«. 21773-23a

Zakonski par

išče jako elegantno sobo z
uporabo kopalnice in ku-
hinje, za takoj. Ponudbe
pod »Snaga« na ogl. odd.
Jutra. 21788-23a

Dijake sobe

Za 390 Din
vso in dobro oskrbo nudim
v lastni hiši. Samo stanova-
vanje 90. Instrukcija za-
stojni. Vprašati: Cegnarje-
va 6-II, desno. 21777-22

Dva dijaka

se sprejme na popolno
oskrbo ali brez. Naslov v
ogl. odd. Jutra. 21764-22

Izgubljeno

Foto-aparat
je bil pozabljen v nedeljo
popoldne ob pol 6. na Mir-
ju. Posrebenca najditelja na-
prošamo, da ga odda v
Dalmatinovi ulici št. 10,
dvorišče, Tiskovna zadru-
ga. 21754-28

Dopisi

G. Robnik
Ne morem. Mogoče kedaj
pozneje. 21767-24

Od Vas

je odvisno,
da imate
obleko
vedno
kot novo

zato jo pustite redno

kemično čistiti ali
barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Sverlofikator

Med mestom

in deželo
posreduje »Jutrove
mali oglasi«

Občina Kamnik

razpisuje oddajo del
za mestno klavnico

Ponudbe je poslati v zaprti kuverti do 25. septembra 1938 z oznako

»Ponudba za klavnico«. Vsi podatki so na razpolago v pisarni občine
Kamnik med uradnimi urami.

UPRAVA OBČINE KAMNIK, dne 9. septembra 1938.

Čitajte in širite

»JUTRO«

Občina Kamnik

razpisuje oddajo del
za mestno klavnico

Ponudbe je poslati v zaprti kuverti do 25. septembra 1938 z oznako

»Ponudba za klavnico«. Vsi podatki so na razpolago v pisarni občine
Kamnik med uradnimi urami.

UPRAVA OBČINE KAMNIK, dne 9. septembra 1938.

Čitajte in širite

»JUTRO«

Občina Kamnik

razpisuje oddajo del
za mestno klavnico

Ponudbe je poslati v zaprti kuverti do 25. septembra 1938 z oznako

»Ponudba za klavnico«. Vsi podatki so na razpolago v pisarni občine
Kamnik med uradnimi urami.

UPRAVA OBČINE KAMNIK, dne 9. septembra 1938.

Čitajte in širite

»JUTRO«

Občina Kamnik

razpisuje oddajo del
za mestno klavnico

Ponudbe je poslati v zaprti kuverti do 25. septembra 1938 z oznako

»Ponudba za klavnico«. Vsi podatki so na razpolago v pisarni občine
Kamnik med uradnimi urami.

Državna razredna loterija

Ker je spremenjeni loterijski načrt v preteklem 36. kolu s svojimi zani-
mivimi spremembami naletel na veliko odobravanje pri kupcih srečk, ker so bile
vse srečke, vzete od strani pooblaščenih prodajalcev in njihovih preprodajalcev,
razprodane, je Državna razredna loterija ta isti načrt pustila v veljavi tudi za
nastopajoče 37. kolo srečk.

Srečke I. razreda 37. kola so gotove in dane v prodajo 13. septembra tega
leta v 100.000 celih srečkah z žrebanjem in to:

I. razred 12. oktobra 1938 leta

II. razred 10. novembra 1938 leta

III. razred 9. decembra 1938 leta

IV. razred 13. januarja 1939 leta

V. razred od 11. do vključno 22. februarja

v Beogradu in od 27. februarja do vključno 9. marca 1939. leta v Sarajevu.

**Cena srečk za vsak razred je sledeča: ena cela srečka
din 200.—, polovica srečke din 100.—, četrtina srečke
din 50.—.**

Skupna vrednost vseh dobitkov znaša

din 64,991.000.—

V tem kolu je osem premij in to po
**2.000.000.—, 1.000.000.—, 3 po 500.000.—,
1 po 400.000.— in 2 po 300.000.—.**

Poleg teh premij pa je tudi ogromno število dobitkov in sicer po

200.000.—,	40.000.—,	15.000.—,
100.000.—,	35.000.—,	12.000.—,
80.000.—,	30.000.—,	10.000.—
60.000.—,	25.000.—,	itd.
50.000.—,	20.000.—,	

V najsrečnejšem primeru z možno združitvijo premije in dobitka v V. razredu
lahko zadenete na eno samo srečko

Din 3,200.000.—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.
Srečke lahko dobite pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih
srečk, ki so skoro v vsakem večjem kraju.

Pobližja navodila z loterijskim načrtom in splošnimi pravili dobite na zahtevo
brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk državne razredne loterije pomore vsak posameznik poleg
osebnih koristi, ki jih je lahko deležen, narodnemu gospodarstvu, obrtništvu,
industriji in invalidom, ker se razdeli čisti dobiček od prodaje srečk v gori nave-
dene svrhe.

Največja in najsrečnejša kolektura državne
razredne loterije v Sloveniji

„VRELEC SREČE“

ALOJZIJ PLANINŠEK
LJUBLJANA — BEETHOVNOVA 14

naznanja vsem cenjenim interesentom, da so srečke za I. razred
37. kola že na razpolago.

Žrebanje bo 12. oktobra 1938.

Cene srečkam:

cela 200 Din polovična 100 Din četrtinska 50 Din

Le v I. razredu je možno izbrati številke po želji, zato Vas vljudo vabim, da čimprej naročite ali
osebno izberete srečke v moji najsrečnejši kolekturi.

Da je moja kolektura največja in najsrečnejša v Sloveniji je dokaz, da je bilo že v 36. kolu prodanih
ogromno število srečk in so v moji kolekturi kupljene srečke zadele v velikem številu visoke dobitke,
poleg tega je bila tudi premija

**1 milijon dinarjev zadeta na srečko št. 32670, ki je bila
prodana v moji kolekturi in je to prva v Sloveniji zadeta
milijonska premija.**

Tokrat se je sreča nasmehnila vsem slojem, tako da so bili deležni večjih dobitkov večina uradniki,
trgovci in razni naročniki z dežele.

Izplačevanje dobitkov se vrši že ves čas žrebanja v moji kolekturi, vsi pa, ki dobitkov še niso dvig-
nili, naj mi srečke takoj predložijo v izplačilo.

Za izplačilo dobitkov jamči država.
Priporočam se in jamčim za solidno postrežbo.

»VRELEC SREČE«

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA
BEETHOVNOVA 14 TEL. 35-10.

LE OGLASI V „JUTRU“ IMAJO NAJVEČJI USPEH!

Prostovoljna javna
DRAŽBA

Dne 29. septembra se proda na prostovoljni javni dražbi enostanovanjska hiša z vrtom (vila) v Ljubljani, Mišičeva ulica 2,

obstoječa iz kleti, pritličja, 1. nadstropja in mansarde. V kleti, ki se nahaja pod vso hišo, poleg dvorane, lepa pralnica. V pritličju velika predoba, kuhinja, 3 sobe in pritlikline. V I. nadstropju: 4 sobe in velika moderna kopalnica. V mansardi 2 sobi, ostalo podstrešje. Zazidana ploskev 178 m², vrta 1.022 m². Na vrtu lesena garaža. Dražbeni pogoji in vsa pojasnila v odvetniški pisarni drja STANKA JUGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 3-II.

Oglasi v »Jutru« imajo
vedno največji uspeh!

Zapustil nas je naš oče, gospod

ANTON KOLENC

BIVŠI TOVARNAR IN POSESTNIK NA MIRNI